

770030400**ԱԽԱԼՑԻԽԵԻ ԹԻՎ 3 ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ՄԵԾԱՐՎԵՑԻՆ ՄՊՈՐՏԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՆԵՐԸ**

Ախալցխիսի Թիվ 3 հանրային դպրոցում կայացավ դպրոցի սպորտի մանկավարժներ Ջենմա Խաչիկյանի ու Գեորգ Սարգսյանի մեծարման երեկոն, որը բացեց կրթօջախի տնօրեն Սուսաննա Ակոպովան:

Նշենք, որ վերոնշյալ մանկավարժները դպրոցում իրենց գործունեության 41 տարվա ընթացքում նշանակալի հաջողությունների են հասել, նրանք կարողացել են հարազատ քաղաքի եւ կրթօջախի համբավը հասցնել միջազգային ասպարեզներ: Այսպես, 2018-2019 ուսումնական տարում Թիվ 3 հանրային դպրոցի աղջիկների թեթևատետևների խումբը Ֆրանսիայի մայրաքաղաք Փարիզում մասնակցեց աշխարհի դպրոցական առաջնությանը, իսկ 2019-2020 ուստարում տղա-

ների թիմը Սլովակիայում մասնակցելու է աշխարհի դպրոցական առաջնությանը:

Կրթօջախում անցկացված միջոցառմանը ներկա էին Ախալցխիսի մունիցիպալիտետի փոխքաղաքապետ Ռուբեն Կարապետյանը, Սամցխե-Ջավախեթի երկրամասային վարչության տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ հարաբերությունների ծառայության ղեկավար Էկատերինե Օրջոնիկիձեն, քաղաքապետարանի մշակույթի ծառայության ղեկավար Զաքա Թամարաշվիլին, Ախալցխիսի հանրակրթական ռեսուրս-կենտրոնի ղեկավար Խաթունա Խմալաձեն, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչներ:

Հյուրերը մանկավարժներին շնորհակալություն հայտնեցին մարզական միջոցառումների ակտիվ մասնակցության համար եւ նրանց հաջողություններ մաղթեցին հետագա գործունեությունում: Փոխքաղաքապետ Ռուբեն Կարապետյանը քաղաքապետարանի անունից մարզական ոլորտում երկարատեւ եւ արգասաբեր մանկավարժական գործունեության համար մանկավարժներ Ջենմա Խաչիկյանին եւ Գեորգ Սարգսյանին պատվոգրեր հանձնեց:

Հատկանշական է, որ Ախալցխիսի Թիվ 3 հանրային դպրոցի աշակերտները մշտապես հաջողությամբ մասնակցում են ինչպես երկրամասում, այնպես էլ՝ քաղաքում կազմակերպվող բոլոր մարզական միջոցառումներին, դրանց թվում՝ նաեւ դպրոցական օլիմպիադաներին:

ՆԱԹԻԱ ՂՈՒՐՄԱՇՎԻԼԻ

ք.Ախալցխիս

ԿՐԹԱԿԱՆ**ԱՎԵԼԱՅԵԼ Է ՄԵՆԹՈՐ ՈՒՍՈՒՅԻՉՆԵՐԻ ԹԻՎԸ**

Ներկա դրությամբ, Վրաստանում գործում է 248 մենթորի կարգավիճակ ունեցող ուսուցիչ: Նրանցից 230-ը աշխատում է հանրային, իսկ 18-ը՝ մասնավոր դպրոցներում:

Ինչպես տեղեկացրին Վրաստանի կրթության եւ գիտության նախարարությունից, երկրում ներկա դրությամբ ավագ ուսուցչի կարգավիճակ է շնորհվել 29693 ուսուցչի, որոնցից 26732-ը աշխատում է հանրային դպրոցում, իսկ 2961-ը՝ մասնավոր հատվածում: Այսօրվա դրությամբ, հանրային դպրոցներում աշխատում է 2767, իսկ մասնավոր կրթօջախներում՝ 200 առաջատար ուսուցչի կարգավիճակով մանկավարժ, ընդհանուր առմամբ, երկրի մասշտաբով այդ կարգավիճակը շնորհվել է 2967 մանկավարժի:

Ինչ վերաբերում է գործող պրակտիկոս

ուսուցիչներին, ապա նրանց թիվը հասնում է 22 774-ի, որոնցից 20 300-ը աշխատում է հանրային դպրոցում, իսկ 2474-ը՝ մասնավոր ուսումնական հաստատություններում:

Վրաստանի կրթության եւ գիտության նախարարության լրատվությամբ, ներկա դրությամբ, Վրաստանի դպրոցներում աշխատում է 55 682 մանկավարժ (50 029-ը՝ հանրային, իսկ 5 683-ը՝ մասնավոր դպրոցներում):

Նոր ուստարվա սկզբից բոլոր ուսուցիչների աշխատավարձը, ովքեր ունեն որեւէ կարգավիճակ կամ առնվազն 15 դասաժամ, ավելացել է 150 լարիով:

ՄԻՋՆԱԿԱՐԳԸ ՉԱՎԱՐՏԱԾ, ԹՈՂՆՈՒՄ ԵՆ ԴՊՐՈՑԸ

Վրաստանի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության տարածած տեղեկությամբ, 2015-2019 թվականներին Վրաստանում, 9-րդ դասարանը ավարտելուց հետո, դպրոցից հեռացել է 25 հազար 529 աշակերտ: Այդ աշակերտներից միայն 7 հազար 915-ն է շարունակել ուսումը մասնագիտական ուսումնարաններում:

Ինչ վերաբերում է 2018-2019 ուսումնական տարվան, 9-րդ դասարանն ավարտելուց հետո, հեռացել է 7 հազար 33 աշակերտ, որից 1 858-ն ուսումը շարունակել է մասնագիտական ուսումնարաններում: Հատկանշական է այն փաստը, որ հիմնականում դպրոցից հեռանում են շրջանների աշակերտները:

Հաղորդագրության մեջ նաեւ նշված է, որ Վրաստանի ողջ տարածքում 2018-

2019 ուստարվա ընթացքում հանրակրթական հաստատություններում ուսումը դադարեցրել է տարբեր դասարաններում սովորող ավելի քան 12 հազար աշակերտ: Վրաստանի Ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալներով, հիշյալ թվի 59 տոկոսը տղա է: Թեպետ, ծառայությունը նաեւ ընդգծում է, որ այս ցուցանիշը, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, 2 տոկոսով

պակաս է:

Վիճակագիրների հայտարարությամբ, ուսումը դադարեցրած աշակերտները դպրոցը լքել են 10-12-րդ դասարաններում: Ամենաշատ դեպքերը գրանցվել են 10-րդ դասարանցիների դեպքում:

Նույն տվյալների համաձայն, Վրաստանում 2018-2019 ուսումնական տարվա ընթացքում գործում է 2 313 ընդհանուր կրթության հաստատություն՝ դպրոց, այստեղից 2 086-ը հանրային է, 227-ը՝ մասնավոր: Աշակերտների 48 տոկոսն աղջիկ է, 52-ը՝ տղա: Դպրոց հաճախելիության ցուցանիշով (35 տոկոս) առաջատարը մայրաքաղաք Թբիլիսին է:

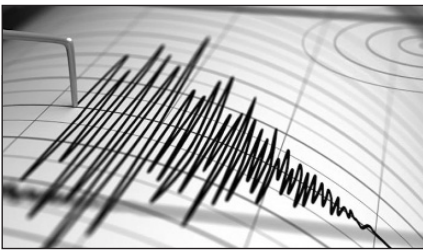
PHARMACY / FAMILY CARE / BEAUTY

մինչեւ **-50%**

ՈՍԿԵԳՈՒՅՆ ԱՄՍԱՌ

www.psponline.ge www.psp.ge www.fb.com/psp.ge (032) 2 40 20 20 *20 20

ՏԱՐԵՐ

ԵՐԲ ՑՆՑՎՈՒՄ Ե ԵՐԿՐԱԿԵՂԵՎԸ...

են ավելի քան միլիոն ցնցումներ, սակայն մարդիկ զգում են դրանցից ոչ բոլորը:

ՓԱՂՏՆԻ ՈՒԺԵՐԸ

Թեպետ շատ վաղուց հետազոտական բազմաթիվ աշխատանքներ են տարվում, չի կարելի վստահությամբ ասել, որ երկրաշարժը ծնող պատճառները լրիվությամբ ուսումնասիրված են: Համարում են, որ այդ վտանգավոր երևույթի գլխավոր պատճառը աշխարհագրական եւ տեքտոնական ուժերն են, թեպետ ներկա դրությամբ, դրանք էլ լրիվությամբ ուսումնասիրված չեն: Նման ուժերի ծագումը առնչվում է երկրագնդի ընդերքում ջերմաստիճանի կտրուկ տատանումների հետ: Ստորգետնյա ցնցումների մեծ մասը տեղի է ունենում տեքտոնիկ հարթակների ծայրամասերին: Հատկանշական է, որ վերջին 200 տարվա ընթացքում առավել ուժեղ երկրաշարժերը ծագել են առավել խոշոր ճեղքվածքների վայրերում:

ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Երկրաշարժի մասին հիշատակումներ կան Աստվածաշնչում, անտիկ դարաշրջանի գիտնականներ Հերոդոտի, Պլինեյի եւ Լիվիի աշխատություններում, ինչպես նաեւ հին չինական ու ճապոնական գրավոր աղբյուրներում: Մինչեւ 19-րդ դարը երկրաշարժերի մասին տեղեկությունների մեջ ներկայացված դեպքերը վերագրվում էին սնոտիապաշտությանը ու հիմնականում հենվում էին շատ սուղ եւ ոչ հուսալի հետազոտությունների վրա: Երկրաշարժերի պարբերական տարագրմանը ֆրանսիացի Ա.Պերրին ձեռնամուխ եղավ 1840 թվականին: 1850 թվականին իռլանդացի Ռ.Մալեն կազմեց երկրաշարժերի մեծ ցանկը, իսկ ցրա՝ Նեպոլում տեղի ունեցած երկրաշարժի մանրամասն հաշվետվությունը 1857 թվականին դարձավ առաջին գիտական աշխատությունը այդ թեմայով:

Ինչպիսի՞ն կարող են լինել երկրաշարժերը:

Գյանջայի երկրաշարժը - պատմության մեջ հզորագույն երկրաշարժերից մեկը 11 բալլ ուժգնությամբ տեղի ունեցավ 1139 թվականի սեպտեմբերի 30-ին, այսօրվա Ադրբեջանի Գյանջա (նախկինում՝ Գանձա) քաղաքի տարածքում: Աղետի արդյունքում, զոհվեց 230 հազար մարդ: Բացի այդ, փլուզվեց Քյափազ լեռը եւ փակեց Աղսու գետի հունը, որի արդյունքում առաջացան 8 լճեր, այդ թվում՝ Գյոզե լիճը:

Չինական մեծ երկրաշարժը - Այն տեղի ունեցավ Շանսի նահանգում, 1556 թվականի հունվարի 23-ին: Չոհվեց 830 հազար մարդ: Երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվում էր Շանսի նահանգի Վայ գետի հովտում: Էպիկենտրոնում բացվեց 20 մետրանոց ճեղքվածք: Ավերվեցին էպիկենտրոնից 500 մետր շառավիղով գրեթե բոլոր կառույցները: Նահանգի առանձին շրջաններում բնակչությունը լրիվությամբ ոչնչացավ, իսկ որոշ վայրերում զոհվեց բնակիչների 60 տոկոսը:

Սիցիլիական մեծ երկրաշարժը - Սիցիլիայի պատմության մեջ ուժեղագույն երկրաշարժերից մեկը տեղի ունեցավ 1693 թվականի հունվարի 11-ին, Էտնա լեռան հրաբխի ժամանակ: Երկրաշարժը հանգեցրեց մեծ ավերումների Հարավային Իտալիայում, Սիցիլիայում եւ Մալթայում: Չոհվեց 60-100 հազար մարդ:

Ասամյան երկրաշարժը - տեղի ունեցավ 1917 թվականի հունիսի 12-ին, Բրիտանական Հնդկաստանի Ասամ քաղաքում: Որոշ գնահատումներով, երկրաշարժի ուժգնությունը կազմեց 8,1 մագնիտուդ: Երկրաշարժի արդյունքում, 390 հազար քառ. կմ տարածքում քարե բոլոր կառույցները կործանվեցին, իսկ

650 հազար քառակուսի կիլոմետր հատվածում, Բիրմայից մինչեւ Նյու Դելիի գրանցվեցին ավերումներ: Չոհվեց 1500 մարդ:

Մեսսինյան երկրաշարժը - 7,5 մագնիտուդով երկրաշարժը Սիցիլիայի եւ Ապենինյան թերակղզու միջեւ Մեսսինի ծոցում տեղի ունեցավ 1908 թվականի դեկտեմբերի 28-ին: Արդյունքում, լրիվությամբ կործանվեցին Մեսսինա եւ Ռեժո Դի Կալաբրիա քաղաքները: Այս երկրաշարժը համարվում է ուժեղագույնը Եվրոպայում: Ցնցումները հանգեցրին ծովի հատակի տեղաշարժերի, որոնց արդյունքում 15-20 րոպե ընդմիջումով Մեսսինան ենթարկվեց երեք հզոր ալիքների հարձակման: Չոհերի քանակի մասին կան տարբեր վարկածներ, առավելագույնը նշվում է 200 հազար մարդկային զոհերի մասին:

ՄԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐՄԵՐԸ

Նման օրինակները, ցավոք, քիչ չեն: Դրանք են Դրիմի (1927), Աշխաբադի (1948), Չիլիի (Վալդիվա, 1960), Ալյասկայի (1966), Սաիտակի (1988), Ճապոնիայի (Հոնայու, 2011) եւ այլն: Վերջին երկրաշարժը, ըստ ժամանակագրության, տեղի է ունեցել 2019 թվականի հուլիսի 5-ին, Միացյալ Նահանգների, Կալիֆոռնիա նահանգի անապատում, որտեղ գրանցվել է վերջին քսան տարվա ընթացքում նահանգում տեղի ունեցած ամենաուժեղ՝ 7,1 մագնիտուդով երկրաշարժը: Այն տեղի ունեցավ առաջին թույլ ցնցումից 34 ժամ հետո: Էպիկենտրոնը գտնվում էր 900կմ հեռավորության վրա, Լոս Անջելեսից 240 կմ հյուսիսարեւելք: Ստորգետնյա ցնցումներն իրենց զգացնել տվեցին Լաս Վեգասից մինչեւ Լոս Անջելես ընկած ողջ տարածքում, ինչպես նաեւ՝ Մեքսիկայում: Բարեբախտա-

բար, զոհեր չկային:

ԵՐԿՐԱՇԱՐՄԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Երկրաշարժի ինտենսիվությունը գնահատվում է ելնելով արդյունքում առաջացած ավերվածությունների եւ հողի արտաքին դեֆորմացիաներից:

1 բալլը մարդկանց համար գրեթե զգալի չէ: 3 բալլը ընկալվում է որպես մոտակայքով անցնող բեռնատար մեքենայի ցնցում:

4 բալլի դեպքում՝ դարակների սպասքեղենը եւ պատուհանների ապակիները ցնցվում են:

5 բալլի դեպքում՝ չամրացված իրերն սկսում են ընկնել, այն զգալի է բոլորի համար: 6 բալլ ցնցումը ուղեկցվում է որոշակի ավերումներով:

8 բալլի դեպքում՝ պատվանդաններից կարող են ընկնել արձանները, հիմնարար շենքերը բավականին վնասվում են: 10 բալլի դեպքում՝ ավերվում են աղյուսե եւ աղյուսից պատրաստված կառույցները, մետաղյա կարկասները: Այն կարող է հանգեցնել երկաթուղային ռելսերի դեֆորմացիայի: Իսկ 12-ի դեպքում գրանցվում է լրիվ ավերվածություն, տեղական ռելիեֆի փոփոխություն:

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՍԱՆԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆՐԱԳՈՒՄԱՐԵՑ ԵՐԿԱՄՅԱ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

- Վերջին երկու տարվա ընթացքում բավական հետաքրքիր նախագծեր են իրականացվել: 2020 թվականին ավելացել է քաղաքային բյուջեն, ինչը թույլ կտա մեր շրջանում իրականացնել առավել նշանակալի նախագծեր, ավելի շատ հիմնախնդիրներ կարգավորել, հայտարարեց վարչության նախագահը եւ հավելեց, 2018-2019 թվականներին Իսանի շրջանում, մասնավորապես, Հավաքարի, Նավթուղիի եւ Վազիտուբանիի թաղամասերում, իրականացվել են ենթակառուցային նշանակալի նախագծեր: Մասնավորապես, 187 հասցեով տարվել են ճանապարհային վերանորոգման աշխատանքներ, այդ թվում՝ լրիվությամբ վերանորոգվել է 45 փողոց, 24 փողոցներում անցկացվել են ասֆալտապատման աշխատանքներ, կարգավորվել է 21 նոր պուրակ, իրականացվել են կանաչապատ ծավալային աշխատանքներ, շահագործման են հանձնվել 22 մարզահրապարակ եւ մանկական ժամանցի 20 վայր: Բացի այդ, բնակիչների խնդրանքով, վարչության նախաձեռնությամբ, առանձին թաղամասերում տեղադրվել է 104 ավտոտնակ:

Բացի այդ, «Բնակարանների սեփականատերերի ընկերության զարգացման աջակցության ծրագրով», երկու տարվա ընթացքում իրականացվել է 274 նախագիծ, այդ թվում՝ ամրացման աշխատանքներ են անցկացվել 6 բազմահարկ շենքերում, 89 բազմահարկերում փոխվել է տանիքը, 70 հասցեներով վերանորոգվել է ջրամատակարարման ցանցը, 119 բազմահարկ շենքերում վերանորոգվել են վերելակները: Բնակչության ներգրավմամբ, վարչությունը իրականացրել է մշակութային, մարզական եւ հանրակրթական բնույթի մի շարք միջոցառումներ, հաշվետու ժամանակահատվածում 136 ընտանիքի համար իրականացվել է հողատարածքի սեփականաշնորհում: Ինչպես նշեց վարչության նախագահը, երկու տարվա ընթացքում իրականացված նախագծերի համար շրջանի ղեկավարությունը, ընդհանուր առմամբ,

ծախսել է 32 945 150 լարի:

Միջոցառմանը ներկա էր եւ խոսքով հանդես եկավ Թբիլիսիի քաղաքապետ Կախա Կալաձեն: Նրա խոսքով, 2020 թվականին Թբիլիսիի բյուջեն ավելացվել է, ինչը թույլ է տալիս քաղաքի բոլոր շրջաններում իրականացնել նշանակալից նախագծեր:

- Քաղաքում հիմնախնդիրները շատ են, կան լուրջ մարտահրավերներ: Համոզված եմ, որ բոլոր հիմնախնդիրներն ու մարտահրավերները հաջողությամբ կհաղթահարենք, առավելագույնս կանենք, որպեսզի չորս տարվա ընթացքում մեր լիազորությունների

մակիցները խոստանում ենք հնարավոր ամեն ինչ անել, որպեսզի մեր քաղաքը դառնա անհամեմատ ավելի գեղեցիկ, բարեկարգ, զարգացած ենթակառուցով, կանաչապատ, հասարակական նոր տրանսպորտով հագեցված եւ բոլոր այն հիմնախնդիրներով կարգավորված, որոնք այսօր անհանգստացնում են բքիլիսցիներին,- հայտարարեց Կախա Կալաձեն:

Քաղաքապետը Իսանիի շրջանային վարչությանը շնորհակալություն հայտնեց իրականացրած նախագծերի համար եւ հաջողություններ մաղթեց առաջիկա գործունեության մեջ:

- Ցանկանում են շնորհակալություն հայտնել ձեզ ցուցաբերած աջակցության համար, ինչը կարելի էր նշանակություն ունի: Դա լրացուցիչ ազդակ է մեզ համար: Անտարակույս, մեր մայրաքաղաքը կզարգանա, առաջընթաց կունենա: Ցանկանում են շրջանի վարչության նախագահ Կախա Լաբուչիձենի հաջողություններ մաղթել: Խոստանում են հնարավոր ամեն ինչ անել շրջանին անհանգստացնող հիմնախնդիրների կարգավորման համար,- նշեց Թբիլիսիի քաղաքապետ Կախա Կալաձեն:

Իսանիի շրջանային վարչության գործունեության երկամյա հաշվետվության ներկայացմանը ներկա էին Թբիլիսիի փոխքաղաքապետ Իրակլի Բենդելիանին, Թբիլիսիի քաղաքապետարանի, սակրեբուլոյի ներկայացուցիչները եւ Իսանիի մունիցիպալիտետի սակրեբուլոյի պատգամավորները: Այստեղ էին նաեւ Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի անվան պետհայդրամայի թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Բայանդուրյանը, «Վրաստան» թերթի խմբագիր Վան Բայբուրյանը, Վիրահայոց թեմի վարչատնտեսական ծառայության ղեկավար Կարեն Երիցյանը:

ՄԻՄՈՆ ԿԻԼԱՁԵ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՑԱԽ. Փառարկեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆԴՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶԴՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ԸՆԴՈՒՆՎԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

ՄԵԿ ՇՆՉԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ՀՆԱ-Ի ԾԱՎԱԼՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆՆ ԱՐԴԵՆ ԱՌԱՋԱՏԱՐՆԵՐԻ ՇԱՐՔՈՒՄ Է

Դեկտեմբերի 6-ին Հայաստանի Ազգային ժողովն ընդունեց «Հայաստանի 2020թ. պետական բյուջեի մասին» օրենքի նախագիծը: Այն ընդունվեց 77 կողմ եւ 37 դեմ ձայներով: Ազգային ժողովի «Լուսավոր Հայաստան» եւ «Բարգավաճ Հայաստան» խմբակցությունները հայտարարել էին, որ դեմ կքվեարկեն «ՀՀ 2020թ. բյուջեի մասին» օրենքի նախագիծին:

Դեկտեմբերի 5-6-ը ԱԺ-ում ընթացող պետբյուջեի նախագծի քննարկմանը ներկա էին նաեւ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանն ու կառավարության անդամները:

Իր խոսքում, Հայաստանի վարչապետը հայտարարեց, որ Հայաստանը մեկ շնչին ընկնող համախառն ներքին արդյունքի ծավալներով 2020թ. առաջ կանցնի Ադրբեջանից:

- 2019թ. Հայաստանին հաջողվել է մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ով առաջ անցնել Վրաստանից: Բայց առավել կարելի է, որ 2020թ. արդյունքներով մենք առաջ ենք անցնելու Ադրբեջանից, այս

սանդղակում Հայաստանը առնվազն վերջին տասնամյակներում եղել է վերջինը, 2020թ. Հայաստանը լինելու է առաջինը, եւ սա է տնտեսական հեղափոխության դրոշմը: Եվ այս դրոշմ տանում է Հայաստանի ազատ, արժանապատիվ, հպարտ, աշխատասեր քաղաքացին,- ասաց վարչապետը:

Հայաստանում 2020-ին բյուջեի նախագծով նախատեսվում է ունենալ 4,9 տոկոս տնտեսական աճ: Հարկային եկամուտները հաջորդ տարի կլինեն 0,3 տոկոսով ավելի: Սպասվում է, որ, այս տարվա 21,7 տոկոս ընթացիկ ծախսեր-ՀՆԱ

հարաբերակցության փոխարեն, կլինի 21,5 տոկոս: Ենթադրվում է, որ 2020-ին կստացվի պակասուրդի 2,6 տոկոս ցուցանիշ:

Հայաստանի Ազգային ժողովի լիազուրկ միատեղում պետական բյուջեի նախագծի քննարկումը մեկնարկել էր նոյեմբերի 13-ին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ 85 ՏԱՐԵԿԱՆ Է

Դեկտեմբերի 5-ին, Հայաստանի գրողների միության 85-ամյակի կապակցությամբ, «Առնո Բաբաջանյան» համերգասրահում անցկացվեց տոնական հանդիսություն:

Միության հոբելյանի կապակցությամբ ընթերցվեցին Հայաստանի նախագահ Արմեն Սարգսյանի, Երեւանի քաղաքապետ Հայկ Մարությանի շնորհավորական ուղերձները:

Իր խոսքում, Գրողների միության նախագահ Էդվարդ Միլիտոնյանը նշեց, որ վերջին երեսուն տարիները գրականության համար բարդ էին ու հետաքրքիր:

- Այդ գրականության մեջ գեղարվեստորեն տեղ են գտել տվյալ ժամանակահատվածի կարելիք իրադարձությունները, եւ ես ցանկանում եմ՝ գրողներին ոչ թե պետք է պաշտեն,

այլ ընթերցեն,- ընդգծեց նա:

Անդրադառնալով գրողների միությանը՝ Միլիտոնյանն ասաց, որ հարուստ գրականության ժառանգությունը շարունակվելու ջիղ ունի, եւ 85-ամյա միության պատմությունը ժառանգականության ուղու խորացման, դեպի անվերջ գնալու միտում ունի:

- Միությունն աջակցում է գրողի գրական, սոցիալական, իրավական եւ այլ հարցերի ապահովմանը,- եզրափակեց միության նախագահը:

«ԳԻՏԵՆՔ» ԻՆՉՊԵՍ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՀՅՈՒՐԻՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՐԳԵԼ ՀՅՈՒՐԻՆ...

ԱՆՆԱ ՀԱՎՈՐՅԱՆԸ ՄԵՀՐԻԲԱՆ ԱԼԻԵՎԱՅԻՆ ՀՐԱԿԻՐԵԼ Է ԱՐՑԱԽ

Հայաստանի վարչապետի տիկին Աննա Հակոբյանը Ադրբեջանի նախագահի տիկին Մեհրիբան Ալիևային հրավիրել է Արցախ: Այս մասին Աննա Հակոբյանը նշել է ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի «Կանայք. խաղաղություն եւ անվտանգություն» թեմայով համաժողովին:

- Մի քանի օր առաջ Ադրբեջանի առաջին տիկին Մեհրիբան Ալիևան «Տելեգրամ»-ի իր էջում գրել էր, որ իրենց բոլորի երազանքն է մուղամ լսել Արցախում: Ես Մեհրիբան Ալիևային հրավիրում եմ Արցախ, եւ նա կլինի մեր հյուրը: Մեր ժողովուրդը, արցախցիները գիտեն՝ ինչպես ընդունել հյուրին, ինչպես հարգել նրան եւ ընդունված մեր հյուրընկալության կանոններին քննադատելու փորձերը: Մենք կարող ենք ապահովել մուղամը, մենք կարող ենք իրականացնել նրա երազանքը, եւ Ղարաբաղում նա կլսի իր սիրելի մուղամը: Սա հրավեր է եւ, եթե նա ընդունի այդ հրավերը, պատ-

րաստ եմ ինքս էլ հյուրընկալվել Բաքվում,- նշել է Աննա Հակոբյանը:

ՀՀ վարչապետի տիկինը կարծում է, որ սա կարող է ՄԱԿ-ի 1325 բանաձեւի շատ ռեալ եւ շատ բարձր նպատակի իրականացման ձեւ լինել ամբողջ աշխարհում, բանաձեւ, որը ընդգծում է կանանց դերը հակամարտության լուծման, խաղաղարարական, խաղաղաշինական եւ բանակցային գործընթացներում, խիստ կարեւորում է կանանց հավասար մասնակցությունը նշված բոլոր գործընթացներում՝ որպես անվտանգության եւ խաղաղության հաստատման կարեւորագույն երաշխիք:

- Եթե դա հաջողվել է այլ եվրոպա-

կան ժողովուրդների, ինչո՞ւ մեզ չպետք է հաջողվի: Պարզապես ադրբեջանական կողմը պետք է ցուցաբերի քաղաքական կամք եւ վերջապես իր վրայից թոթափի պատերազմի մոլուցքը՝ հասկանալով, որ դրանով ոչ մի բանի չի կարող հասնել: Ուզում եմ նորից կրկնել, որ հրավերը միանգամայն լուրջ է,- եզրափակել է Աննա Հակոբյանը:

ՀԱՅ ԵՎ ԱՐԲԵՋԱՆՑԻ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ՝ 18-ԱՄՅԱ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄԻՑ ՀԵՏՈ

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, նոյեմբերի 17-21-ը տեղի ունեցավ հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների խմբերի փոխանակում. Հայաստանի եւ Արցախի զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներն այցելեցին Ադրբեջան, իսկ ադրբեջանական ՋԼՄ ներկայացուցիչները՝ Հայաստան եւ Արցախ: Լրագրողների փոխանակման վերջին ցածր ծրագիրը տեղի էր ունեցել 18 տարի առաջ՝ 2001թ., եւ առավել քան բնական էր այս նախաձեռնության նկատմամբ հանրային մեծ ուշադրությունն ու որոշակի զգուշավորությունը:

Նախ նշենք, որ միջոցառումը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համախաղաղ ռեյտինգի նախաձեռնությունն էր: Լրագրողների փոխանակումը կազմակերպվել էր դեռ մարտի վերջին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարների համդիպման ընթացքում ձեռք բերված պայմանավորվածության արդյունքում՝ որպես բանակցային գործընթացի խաղաղ միջավայրի ձեւավորման ուղղված նախաձեռնություն:

Երկրորդ կարեւոր գործոնը՝ Արցախյան կողմի ներգրավվածությունն է նախաձեռնության մեջ: Ադրբեջան այցելած հայ լրագրողների խմբում ներգրավված է եղել Արցախի պետական հեռուստաընկերության ներկայացուցիչ: Ավելին, ադրբեջանցի լրագրողների արցախյան այցը, հանդիպումները եւ նրանց անվտանգության ապահովումը կազմակերպել են Արցախի իշխանությունները, առանց Հայաստանի մասնակցության: Այն հանգամանքը, որ երկրների ղեկավարների մակարդակով համաձայնեցված լրագրողների փոխանակման ծրագիրը փաստացի եռակողմ էր, կարելի է

որակել նշանակալի ձեռքբերում, որն ընդգծում է Արցախի սուբյեկտիվությունը:

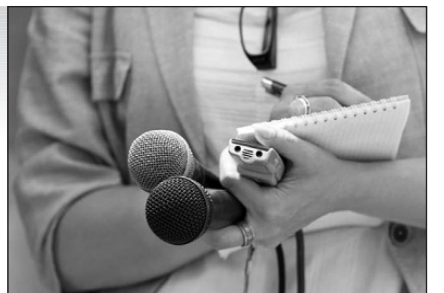
Հաշվի առնելով Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացի բարդությունը եւ հանրությունների միջեւ առկա անվստահության վիճակը՝ լրագրողների փոխանակման ծրագրի կազմակերպումն ինքնին կարելի է արդյունք համարել: 18 տարվա դադարից հետո, նման ծրագրի հաջող կազմակերպումն ու իրականացումը եղել է բավական բարդ՝ թե՛ անվտանգության, թե՛ քաղաքական հարցերի առումով: Թերեւս դրանով էր պայմանավորված, օրինակ, ծրագրի գաղտնիությունը (մինչեւ նոյեմբերի 23), քանի որ դրա վերաբերյալ ցանկացած հայտարարություն կարող էր խնդիրներ ստեղծել լրագրողների անվտանգության եւ, ընդհանրապես, ծրագրի ընթացքի համար:

Հատկանշական է նաեւ, որ այս ծրագիրը Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացի հետ որեւէ առնչություն չունի եւ չի կարող ունենալ:

Հաշվի առնելով հանրային մեծ ուշադրությունը նա-

խաձեռնության նկատմամբ ինչպես եւ կարելի էր կանխատեսել, լրագրողների փոխանակման ծրագրում արցախյան կողմի ներգրավվածությունը ադրբեջանական քարոզչամեքենան «ստիպված եղավ» խեղաթյուրված ձեւով մատուցել սեփական հանրությանը, փորձ արվեց ստվեր գցել ծրագրի եռակողմ բնույթի վրա:

Բոլոր դեպքերում, շուրջ 18 տարվա դադարից հետո, Արցախի ներգրավվածությամբ նման ծրագրի իրականացումը կարելի էր քայլ էր, որը ցանկալի է՝ դառնալ շարունակական, թեպետ ներկայիս տրամադրվածությունների եւ հակամարտության բնույթի ընկալման հակադրության պայմաններում նման նախաձեռնություններից մեծ ակնկալիքներ, հազիվ թե, կարելի է ունենալ, սակայն դրանց անհրաժեշտությունն առկա է հանրությունների փոխձանաչման, շփումների տեսանկյունից:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

8.12.2019 Բարեկենդան Սուրբ Հակոբի պահքի

Բարեկենդան Սուրբ Հակոբի պահքի տոնը նշվում է դեկտեմբեր ամսվա առաջին կիրակիներից մեկի ժամանակ: Բարեկենդան (բառացի՝ բարի կենդանություն, ուրախություն), գլխավոր շաբաթապատերին նախորդող շաբաթ օրը:

9.12.2019 Հղություն Սուրբ Աստվածածնի

Հղություն Սուրբ Աստվածածնի, Աստվածածնի մոր՝ Աճմայի հղության հիշատակության տոնն է. բոլոր Արեւելյան եկեղեցիները նշում են դեկտեմբերի 9-ին, իսկ Կաթոլիկ եկեղեցին՝ դեկտեմբերի 8-ին:

10.12.2019 Սուրբ Կոռնելիոս հարյուրապետի եւ Շմավոնի՝ Քրիստոսի ազգականի, որ խաչվեց Երուսաղեմում եւ Զմյուռնիայի Պողիկարպոս Հայրապետի եւ արեւելքի սուրբ վկաների

14.12.2019 Սուրբ Հակոբ Սօբնա Հայրապետն Ընդհանրական եկեղեցու հեղինակավոր եւ սիրված սրբերից է: Կատարած բազում հրաշքների շնորհիվ, նրան կոչվել են նաեւ «Աքանջելագործ»:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ԿԱՅԱՅԱՎ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻ «Ս17» ԵՎ «Ս19» ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՓՈԽԻ ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դեկտեմբերի 3-ին Շվեյցարիայի Նյոն քաղաքում կայացավ Եվրոպայի ֆուտբոլի «Ս17» եւ «Ս19» առաջնության որակավորման փուլի վիճակահանությունը:

Վրաստանի 17 տարեկանների հավաքականը հայտնվեց 6-րդ խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են Անգլիայի, Բելգիայի, Ռումինիայի հավաքականները: Խմբի հանդիպումները կանցկացվեն Բելգիայում, 2020 թվականի մարտի 25-ին, 26-ին եւ 31-ին:

Հայաստանի 17 տարեկանների թիմը ընդգրկվեց 12-րդ խմբում: Մրցակիցներն են Սերբիայի, Դանիայի եւ Լատվիայի հավաքականները: Հանդիպումները կանցկացվեն 2020 թվականի սեպտեմբերի 24-30-ը, Սերբիայում:

«Ս19»-ի խմբային վիճակահանության արդյունքներով, Վրաս-

տանի թիմը Շոտլանդիայի, Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի հավաքականների հետ հայտնվեց երրորդ խմբում: Խմբի հանդիպումները կանցկացվեն Ֆրանսիայի խաղաղաշտերում հաջորդ տարվա մարտի 25-ին, 28-ին եւ 31-ին:

«Ս19»-ի առաջնությունում Հայաստանը ներկայացնող թիմը Նիդերլանդների, Սերբիայի եւ Սան Մարինոյի հավաքականների հետ ընդգրկվեց 11-րդ խմբում: Հանդիպումները կանցկացվեն հոկտեմբերի 7-13-ը, Նիդերլանդներում:

Նշենք, որ յուրաքանչյուր մրցաշարից հետո ՈԻԵՖԱ-ն հրապարակում է նաեւ առաջնության

«Արդար խաղի» դասակարգումը (Respect Fair Play ranking), որը ձեւավորվում է թիմերի՝ առաջնության ընթացքում ցուցաբերած կարգապահության եւ միմյանց նկատմամբ հարգանքի հիման վրա: Հուլիսի 14-27-ը Հայաստանում կայացած Եվրոպայի մինչեւ 19 տարեկանների առաջնության «Արդար խաղի» մրցանակը շնորհվել է Հայաստանի «Ս19» հավաքականին: Դեկտեմբերի 3-ին, Շվեյցարիայի Նյոն քաղաքում կայացած պաշտոնական արարողության ժամանակ, ՈԻԵՖԱ-ի Գլխավոր քարտուղար Թեոդոր Թեոդորիդիսը «Ս19» Եվրո-2019-ի ընթացքում Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների հավաքականի ավագ Արսեն Եղիազարյանին հանձնեց Եվրո-2019-ի «Արդար խաղի» (Fair play) մրցանակը:

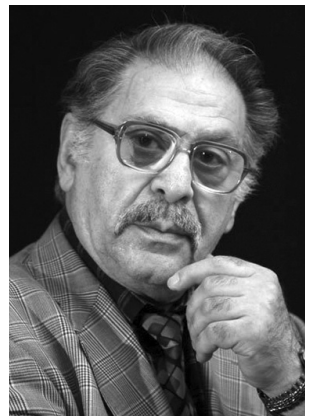
ԽԱՉԱՆՎԵԼ Է ՌՈՒԲԵՐՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

ՎԱԽՃԱՆՎԵԼ Է ՌՈՒԲԵՐՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

Դեկտեմբերի 4-ին, երկարատեւ, ծանր հիվանդությունից հետո, կյանքի 82-րդ տարում, վախճանվեց Թբիլիսիի Պետրոս Աղամյանի անվան պետհայդրամայի թատրոնի դերասան, հանդիսատեսի կողմից լայնորեն ճանաչված, Վրաստանի վաստակավոր արտիստ Ռոբերտ Հովհաննիսյանը:

Հոգեհանգիստը տեղի կունենա դեկտեմբերի 7-ին, հուղարկավորության արարողությունը՝ դեկտեմբերի 8-ին ժամը 14:00-ին: Հասցեն՝ Թբիլիսի, Բաքվի փողոց 6:

Թբիլիսիի Պետրոս Աղամյանի անվան պետհայդրամայի թատրոնը, «Վրաստան» թերթի խմբագրությունը խոր ցավով ընկալեցին Վրաստանի վաստակավոր արտիստ **ՌՈՒԲԵՐՏ ՍԿՐՏՆԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ** մահը եւ իրենց ցավակցությունն են բերում հանգուցյալի հարազատներին ու մերձավորներին:

	1		2		3		4		5		6
7					8		9				
					10						
11		12					13	14		15	
	16				17						
				18			19		20		21
22			23				24				
			25		26						
27	28						29		30		31
					32						
33		34							35	36	37
	38					39	40				
				41	42		43			44	
45	46		47		48				49		
	50						51			52	53
54					55				56		57
			58				59				

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ. 7.Ամսանուն: 9.Ճանկ, մագիլ: 10.Շինություն: 11.Թանկագին քար: 13.Օգնություն, օժանդակություն: 16.Կրակոտ, բորբ: 17.Երկրաչափական մարմին: 19.Մեծ պարկ (բրբ): 22.Ճյուղեր կտրելու կեռ գործիք: 24.Արեգակնային համակարգի մոլորակ: 25.Կատվազգիների ընտանիքի խոշոր գիշատիչ զագան: 27.Իտալական ավտոմեքենա: 29.Ստույգ, անկասկածելի: 32.ՈՐ-ի առաջին նախագահի կինը: 33.Ծնունդով Այազմացի (Ծալկա) հայ գուսան: 35.Ժառանգությունը տնօրինելու փաստաթուղթ: 38.Միանիշ թիվ: 40.Իտալացի փիլիսոփա Ջորդանո ...: 41.Փողաշուշան: 44.Թագ, խոնավ: 45.Առասպելական ոգի: 48.Փոքր լայնություն ունեցող, սեղմ: 50.Վրաց երգչուհի ... Դուրծկախ: 51.«Կույր» օրգան: 54.Փոքր ծավալ ունեցող, պստիկ: 55.Կղզի, Մեծ Բրիտանիային պատկանող թագավորական հող: 56.Իտալացի երգիչ ... Կուտունի: 58.Կարծր նյութի վրա փորագրած պատկեր կամ նշան: 59.Համեմունք:

ՈՐԴՂԱՅԱՅՈՒՆ. 1.Երկարակյաց թռչուն: 2.Զգեստի տակից կարված կտոր: 3.Ունաման: 4.Խմորեղեն:

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ. 1.Անահիտ: 4.Տրե: 6.Դսեղ: 8.Դա: 9.Այդքան: 11.Ուսում: 14.Վերա: 15.Սոմա: 17.Աղամ: 18.Արտեմ: 21.Տղա: 22.Որ: 23.Կոտե: 25.Արոր: 26.Լի: 28.Մարտին: 31.Պինդ: 32.Արարել: 34.Աթոռ: 36.Ուղի: 39.Երկ: 40.Դրապ: 42.Վեստ: 43.Բե: 44.Անուշ: 47.Պետ: 48.Նիսսան: 51.Վսեմ: 53.Ավո: 54.Ծառա: 56.Նա: 57.Տաշեղ: 58.Վազբ: 59.Որմ: 60.Արտաշես: 61.Հավանա:

ՈՐԴՂԱՅԱՅՈՒՆ. 1.Արարատ: 2.Արդի: 3.Իրավ: 4.Տաքատ: 5.Երուսաղեմ: 6.Դյումա: 7.Ղազար: 10.Նենե: 12.Սողա: 13.Մամոն: 16.Արտ: 18.Աղոթա: 19.Տեր: 20.Սոլի: 23.Կա: 24.Ենթակա: 27.Ինդոս: 29.Ախթալա: 30.Վարդապետ: 31.Պլովդիվ: 33.Րոպե: 35.Ուրու: 37.Սե: 38.Խտտած: 41.Արտաշատ: 45.Նվագ: 46.Շեն: 48.Նաղաշ: 49.Սորոս: 50.Նավ: 52.Մալթա: 55.Ուղա:

Կազմեց ԷԼԼՍ ԱՌԱՐԵԿՅԱՆԸ

Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ

Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan.press@gmail.com

Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն

“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
<VRASTAN>
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445